

Diễn đàn các Tổ chức tài trợ tại Tp. Hồ Chí Minh – 2010
KHUNG PHÁP LÝ CHO HOẠT ĐỘNG TÀI TRỢ VÀ TỪ THIỆN
TẠI VIỆT NAM

Nguyễn Thị Bích Diệp

21/10/2010

Hiểu về hoạt động từ thiện và hoạt động tài trợ

- Hoạt động từ thiện (philanthropy) có thể được hiểu theo nhiều nghĩa: Nhìn chung là những nỗ lực để cải thiện chất lượng sống, phúc lợi cho con người thông qua các khoản đóng góp tình nguyện của cá nhân, tổ chức.
- Hoạt động tài trợ (grant making): có thể hiểu là việc cấp, cho, tặng, hỗ trợ một khoản tiền/ tài sản từ một cá nhân, tổ chức, quỹ, doanh nghiệp, chính phủ... cho một (nhiều) hoạt động không vì lợi nhuận (thường là cho các cá nhân, nhóm, tổ chức phi lợi nhuận hoặc hoạt động xã hội)

Khung pháp lý cho hoạt động Tài trợ

- Các Chủ thể Tài trợ
  - ▣ Chính phủ Việt Nam
  - ▣ Nhà tài trợ là Chính phủ nước ngoài, các tổ chức tài trợ song phương và liên quốc gia hoặc liên chính phủ: Viện trợ chính thức (hỗ trợ phát triển chính thức - ODA), viện trợ theo chương trình
  - ▣ Doanh nghiệp trong nước, nước ngoài
  - ▣ Tổ chức hội, tổ chức phi chính phủ, quỹ xã hội, quỹ từ thiện
  - ▣ Tổ chức phi chính phủ quốc tế
  - ▣ Cá nhân

Khung pháp lý cho hoạt động Tài trợ

- Chính phủ Việt Nam: các chương trình, dự án, hoạt động trong nhiều lĩnh vực sử dụng ngân sách của Trung ương và/hoặc địa phương:

Văn bản:

Luật ngân sách nhà nước (2002)

Các văn bản luật, dưới luật quy định về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của quốc hội, chính phủ, các bộ, cơ quan ngang bộ, UBND, HĐND...

Các văn bản về việc thành lập, hoạt động và quản lý các tổ chức xã hội (quy định về việc được nhà nước đảm bảo/ hỗ trợ/ cấp ngân sách khi tham gia thực hiện hoạt động gắn với nhiệm vụ của nhà nước)

Khung pháp lý cho hoạt động Tài trợ

- Nhà tài trợ là Chính phủ nước ngoài, các tổ chức tài trợ song phương và liên quốc gia hoặc liên chính phủ: Viện trợ chính thức (hỗ trợ phát triển chính thức - ODA)

Văn bản:

Nghị định 131 (2006) Ban hành quy chế quản lý và sử dụng nguồn hỗ trợ phát triển chính thức (đã được sửa đổi)

Thông tư 01 (2008) về trình tự, thủ tục ký kết và thực hiện ĐU'QT về ODA...

Chủ thể nhận viện trợ bao gồm cả các tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp, tổ chức nghề nghiệp tham gia các dự án, chương trình ưu tiên phát triển kinh tế - xã hội

Khung pháp lý cho hoạt động Tài trợ

□ **Doanh nghiệp trong nước, nước ngoài**

Văn bản:

Luật doanh nghiệp (2005), Nghị định 102 (2010) hướng dẫn thi hành, Luật thuế thu nhập doanh nghiệp (2008), các văn bản về các loại thuế cụ thể

Doanh nghiệp được trích lập quỹ và bổ sung quỹ để sử dụng cho những mục đích khác, và được miễn giảm thuế đối với những khoản đóng góp cho các hoạt động từ thiện

Luật đầu tư nước ngoài tại Việt Nam (1996)

Chỉ quy định được miễn, giảm thuế khi đầu tư vào các khu vực miền núi, vùng sâu, vùng xa hay vùng có điều kiện kinh tế xã hội khó khăn...

Nhìn chung: các quy định khuyến khích các doanh nghiệp trong nước và ngoài nước tài trợ cho các hoạt động phi lợi nhuận nói chung chưa được định hình rõ ràng.

Khung pháp lý cho hoạt động Tài trợ

□ Tổ chức phi chính phủ quốc tế

Văn bản:

Nghị định 93 (2009) ban hành Quy chế quản lý, sử dụng viện trợ Phi chính phủ nước ngoài, Thông tư 07 (2010) hướng dẫn thực hiện

Chủ thể tài trợ: bao gồm các tổ chức PCPNN, các tổ chức và cá nhân người nước ngoài khác, kể cả các tập đoàn, công ty có vốn nước ngoài, cộng đồng người Việt Nam định cư ở nước ngoài thực hiện viện trợ không hoàn lại và không vì mục đích lợi nhuận thông qua các chương trình, dự án, phi dự án (bao gồm cả cứu trợ khẩn cấp)

Chủ thể tiếp nhận: các tổ chức nhà nước, các tổ chức hội, phi lợi nhuận, bảo trợ xã hội, quỹ, KHCCN (81), các tổ chức kinh tế...

Khung pháp lý cho hoạt động Tài trợ

□ Tổ chức phi chính phủ quốc tế (tiếp)

Lĩnh vực tiếp nhận:

Phát triển nông thôn, lâm nghiệp kết hợp XĐGN

Phát triển CSHT (y tế, giáo dục, đào tạo, lao động...)

Bảo vệ môi trường

Nghiên cứu, KHKT, chuyển giao công nghệ, tăng cường năng lực

Các hoạt động nhân đạo...

Dự án tài trợ phải qua quy trình thẩm định, phê duyệt, chịu sự giám sát, quản lý của các cơ quan có thẩm quyền (nội dung và tài chính), và thực hiện nghĩa vụ báo cáo.

Khung pháp lý cho hoạt động Tài trợ

□ **Tổ chức hội, tổ chức phi chính phủ, quỹ xã hội, quỹ từ thiện**

Văn bản:

Nghị định 45 (2010) về Tổ chức, hoạt động và quản lý hội

Nghị định 148 (2007) về Tổ chức, hoạt động của Quỹ xã hội, quỹ từ thiện

Nghị định số 69 (2008) về khuyến khích xã hội hóa đối với các hoạt động trong lĩnh vực giáo dục, dạy nghề, y tế, văn hóa, thể thao, môi trường...

Nghị định số 81 (2002) quy định chi tiết về Luật Khoa học và công nghệ

Luật hoạt động Chữ thập đỏ (2008)

Cho phép các tổ chức có thể vừa là đơn vị tiếp nhận tài trợ, vừa có thể thành lập quỹ, cấp tài trợ cho các tổ chức, nhóm cộng đồng, cá nhân khác. Các hội/ liên hiệp hội là đơn vị chủ quản có thể phê duyệt tài trợ hoặc cấp tài trợ từ nguồn ngân sách chung của hệ thống.

Khung pháp lý cho hoạt động Tài trợ

□ **Quỹ xã hội, quỹ từ thiện**

Nghị định 148 (2007) về Tổ chức, hoạt động của Quỹ xã hội, quỹ từ thiện, Thông tư 09 (2008) hướng dẫn thực hiện

Được hiểu là tổ chức phi chính phủ có tư cách pháp nhân do một hoặc nhiều cá nhân, tổ chức tự nguyện dành một khoản tài sản nhất định để thành lập hoặc thành lập thông qua hợp đồng, hiến tặng, di chúc, nhằm mục đích hỗ trợ văn hóa, giáo dục, y tế, thể dục thể thao, khoa học, từ thiện, nhân đạo và các hoạt động vì lợi ích cộng đồng không vì mục đích lợi nhuận.

Quỹ được cơ quan nhà nước có thẩm quyền (Bộ Nội vụ) cho phép thành lập, công nhận Điều lệ.

Quỹ phải có trụ sở, cơ cấu tổ chức và phải tuân thủ các quy định của pháp luật liên quan tới vận động quyên góp, vận động tài trợ, sử dụng quỹ và báo cáo tài chính

Khung pháp lý cho hoạt động Tài trợ

□ **Quỹ xã hội, quỹ từ thiện**

Tài sản tối thiểu ban đầu được quy ra bằng tiền Đồng Việt Nam, quy định như sau:

50.000.000,00đ - 2.000.000.000,00đ

Tài sản tối thiểu ban đầu được quy ra bằng tiền Đồng Việt Nam đối với quỹ của các doanh nghiệp liên doanh, doanh nghiệp 100% vốn nước ngoài và quỹ có góp vốn của cá nhân, tổ chức nước ngoài với cá nhân, tổ chức Việt Nam được quy định như sau:

1.000.000.000,00đ - 10.000.000.000,00đ

Khung pháp lý khuyến khích các hoạt động Từ thiện, nhân đạo

- Việt Nam có nhiều văn bản khuyến khích, tạo điều kiện cho việc tài trợ, thực hiện hoạt động từ thiện, nhân đạo trong nhiều lĩnh vực

Nghị quyết Quốc hội (2008) về đẩy mạnh thực hiện chính sách pháp luật để nâng cao chất lượng chăm sóc sức khỏe nhân dân nhấn mạnh việc huy động, tạo điều kiện thuận lợi cho các tổ chức quốc tế, tổ chức phi chính phủ, hoạt động từ thiện, nhân đạo

Pháp lệnh 21 (2004) về **Tín ngưỡng, Tôn giáo** khuyến khích và tạo điều kiện để tổ chức tôn tham gia các hoạt động vì mục đích từ thiện nhân đạo phù hợp với hiến chương, điều lệ của tổ chức tôn giáo và quy định của pháp luật.

Luật Thi đua, Khen thưởng năm (2005), Các thông tư quy định chi tiết công tác thi đua khen thưởng trong ngành công thương, lao động, thương binh xã hội ... Đều có các quy định khuyến khích các tập thể, cá nhân thực hiện các hoạt động từ thiện nhân đạo...

Nghị định 10 (1998) về một số biện pháp khuyến khích và bảo đảm hoạt động đầu tư trực tiếp nước ngoài vào Việt Nam quy định: Doanh nghiệp có vốn đầu

Khung pháp lý khuyến khích các hoạt động Từ thiện, nhân đạo

- Việt Nam có nhiều văn bản khuyến khích, tạo điều kiện cho việc tài trợ, thực hiện hoạt động từ thiện, nhân đạo trong nhiều lĩnh vực

Nghị quyết Quốc hội (2008) về đẩy mạnh thực hiện chính sách pháp luật để nâng cao chất lượng chăm sóc sức khỏe nhân dân nhấn mạnh việc huy động, tạo điều kiện thuận lợi cho các tổ chức quốc tế, tổ chức phi chính phủ, hoạt động từ thiện, nhân đạo

Pháp lệnh 21 (2004) về Tín ngưỡng, Tôn giáo khuyến khích và tạo điều kiện để tổ chức tôn tham gia các hoạt động vì mục đích từ thiện nhân đạo phù hợp với hiến chương, điều lệ của tổ chức tôn giáo và quy định của pháp luật.

Luật Thi đua, Khen thưởng năm (2005), Các thông tư quy định chi tiết công tác thi đua khen thưởng trong ngành công thương, lao động, thương binh xã hội ... Đều có các quy định khuyến khích các tập thể, cá nhân thực hiện các hoạt động từ thiện nhân đạo...

Khung pháp lý khuyến khích các hoạt động Từ thiện, nhân đạo

- Việt Nam có nhiều văn bản khuyến khích, tạo điều kiện cho việc tài trợ, thực hiện hoạt động từ thiện, nhân đạo trong nhiều lĩnh vực

Nghị định 10 (1998) về một số biện pháp khuyến khích và bảo đảm hoạt động đầu tư trực tiếp nước ngoài vào Việt Nam quy định: Doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài và bên nước ngoài hợp doanh được khấu trừ khi xác định thu nhập chịu thuế các khoản tài trợ cho các hoạt động vì mục đích từ thiện, nhân đạo cho các tổ chức, cá nhân Việt Nam.

Luật Thuế thu nhập doanh nghiệp (2008) quy định Thu nhập được miễn thuế gồm ... các khoản tài trợ nhận được để sử dụng cho hoạt động giáo dục, nghiên cứu khoa học, văn hoá, nghệ thuật, từ thiện, nhân đạo và hoạt động xã hội khác tại Việt Nam.

Luật thuế thu nhập cá nhân (2007) quy định Giảm trừ đối với các khoản đóng góp từ thiện, nhân đạo (được trừ vào thu nhập trước khi tính thuế đối với thu nhập từ kinh doanh, tiền lương, tiền công ...)

Một số nhận định chung

- Khung pháp lý của Việt Nam quy định về các hoạt động tài trợ và các hoạt động từ thiện, nhân đạo khá rõ ràng.
- Một số hoạt động tài trợ trong các lĩnh vực đặc biệt (pháp luật, chính sách...) hoặc hoạt động tài trợ từ nguồn tiền phi chính phủ nước ngoài có thể chịu sự điều chỉnh nghiêm ngặt hơn (thông qua quy trình thẩm định và phê duyệt, báo cáo tài trợ của cơ quan có thẩm quyền)
- Chưa có báo cáo thống kê, đánh giá về quy trình cho và nhận tài trợ, hoặc các giải pháp khuyến khích tài trợ cho các hoạt động phi lợi nhuận (đặc biệt từ doanh nghiệp) để có thể điều chỉnh, bổ sung khung pháp lý trong lĩnh vực này

Một số nhận định chung

- ❑ Chưa có văn bản luật riêng quy định về các hoạt động từ thiện, nhân đạo hoặc hoạt động tài trợ cho mục đích từ thiện, nhân đạo. Tuy nhiên, Việt Nam đặc biệt khuyến khích, tạo điều kiện cho các hoạt động này.
- ❑ Quy định về việc thành lập và hoạt động của Quỹ xã hội, quỹ từ thiện khá ngặt nghèo và khó triển khai (đặc biệt là mức vốn tối thiểu quá cao)
- ❑ Quy định về việc thành lập “quỹ” của các tổ chức (hội/ doanh nghiệp...) chưa rõ ràng (thủ tục thành lập, tư cách pháp nhân, quyền và nghĩa vụ...)
- ❑ Việt Nam chưa có luật về cứu trợ khẩn cấp để tạo khung pháp lý rõ ràng hơn cho các hoạt động này.

Chân thành cảm ơn!

JUSTICE INITIATIVES FACILITATION FUND